

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 14P/67/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218204191
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Monika Jakubová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2019:2218204191.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou JUDr. Monikou Jakubovou, vo veci starostlivosti o maloleté deti: 1/ T. B., D.. XX. XX. XXXX a 2/ V. B., D.. XX. XX. XXXX, obe bytom u matky, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom, Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, deti rodičov: matka - navrhovateľka: O. B., F. W., D.. XX. XX. XXXX, N. A. XXXX/XX, XXX XX W. Z., zastúpená JUDr. Jurajom Czirfuszom, advokátom so sídlom Hlavná 48, 929 01 Dunajská Streda, IČO: 44 566 085 a otec - M. B., D.. XX. XX. XXXX, N. Č. XXXX/XX, XXX XX W. Z., o zvýšení výživného na maloleté deti a zmene styku s maloletými deťmi, a o vzájomnom návrhu otca na striedavú starostlivosť o maloleté deti, takto

rozhodol:

I. Súd návrh otca maloletých detí na striedavú starostlivosť zamieta.

II. Súd návrh matky maloletých detí na zvýšenie výživného zamieta.

III. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletým V. a s maloletým T.:

- každý nepárny týždeň od piatka po ukončení školských povinností nepretržite do pondelka rána s tým, že otec zabezpečí riadny nástup maloletých detí v pondelok ráno do školy,
- každý nepárny rok od prvého dňa zimných prázdnin od 8:00 hod. do 30.12. do 8:00 hod. a v párnom roku od 30.12. od 8:00 hod. do najbližšieho prvého školského dňa do 8:00 hod.,
- počas jarných prázdnin každý párný rok,
- počas Veľkonočných sviatkov každý nepárny rok,
- počas letných prázdnin od 15.07. od 8:00 hod. do 31.07. do 19:00 hod. a od 15.08. od 8:00 hod. do 31.08. do 19:00 hod.

IV. Týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 10P/9/2017-91 z 18.05.2017 v spojení s rozsudkom Krajského sudu Trnava č. k. 11CoP/162/2017-125 z 08.11.2017, a to v časti stretávania sa otca s maloletými deťmi.

V. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa s návrhom zo dňa 26.09.2018 domáhala na tunajšom súde o zvýšenie výživného a zmenu styku otca s maloletými deťmi. Návrh odôvodnila tým, že rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 10P/9/2017 zo dňa 18.05.2017, bolo manželstvo rodičov detí rozvedené. Maloleté deti boli zverené matke, otcovi bola uložená povinnosť platiť výživné vo výške 127 eur na maloletého V. a na maloletého T. vo výške 100 eur. Stretávanie sa otca s maloletými deťmi nebol určený. Po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia sa zvýšili životné náklady, zmenili sa aj pomery detí. T. nastúpil do základnej školy, s čím sú spojené mesačné výdavky na školskú jedáleň 30 eur, družinu 9 eur, poistenie

23 eur, tanečný klub 30 eur, oblečenie a obuv 25 eur, hygiena 20 eur, darčeky 8 eur, cestovné 25 eur, jednorázové výdavky 43 eur, náklady na bývanie 104 eur, výlety 25 eur, domáca strava 60 eur, športové oblečenie 15 eur (spolu 417 eur). Na V. sú mesačné výdavky na školskú jedáleň 35 eur, poistenie 24 eur, tanečný klub 30 eur, oblečenie a obuv 25 eur, hygiena 20 eur, darčeky 8 eur, cestovné 25 eur, jednorázové výdavky 43 eur, náklady na bývanie 104 eur, výlety 25 eur, domáca strava 60 eur, športové oblečenie 15 eur, doprava na súťaže 30 eur (spolu 454 eur). V čase podania návrhu bývali v nájomnom byte s 312 eur nájomným. Matka je zamestnaná s hrubým príjmom 600 eur. Vzhľadom na majetkové a zárobné pomery rodičov a na výlučnú osobnú starostlivosť matky o maloleté deti navrhla vyšší výživné na maloletého T. 200 eur a na maloletého V. 250 eur, a to počnúc podaním návrhu. Tiež navrhla určiť styk otca s maloletými, nakoľko sa rodičia nedokážu v tomto smere dohodnúť. Preto navrhla styk otca s deťmi: každý nepárny týždeň v roku od piatka 18.00 hod. do nedele 19.00 hod. nepretržite; každý nepárny týždeň v roku v stredu od 16.00 hod. do 19.00 hod.; každý nepárny kalendárny rok od 23.12. od 16.00 hod. do 30.12. do 16.00 hod. nepretržite; a každý nepárny kalendárny rok odo dňa pred Veľkonočným piatkom 18.00 hod. do Veľkonočného pondelka 18.00 hod. nepretržite.

2. Odporca sa k návrhu písomne vyjadril (čl. 70) v tom smere, že s návrhom nesúhlasí. Jeho hrubý mesačný príjem je cca 1000 eur, z ktorého okrem výživného platí na deti poisťku a prispieva aj na oblečenie detí, hygienu, kaderníka, rozváža ich autom, uhrádza náklady na výlety, aktivity detí, kupuje im knihy, na tábor prispel sumou 140 eur. Aj na jeho strane došlo k zmene okolností, žije s družkou, spolu vychovávajú tri maloleté deti, preto žiadané výživné je nad jeho možnosti. Navrhol alternatívne zmeniť doterajšie rozhodnutie, a to tak, že deti budú zverené do jeho starostlivosti, s tým, že matka by mala určenú výživovacia povinnosť na maloleté deti po 50 eur, resp. zverené do striedavej starostlivosti oboch rodičov, s tým že by bol určený styk rodičov v čase prázdnin a výživné by sa neurčilo. Ako tretiu alternatívu navrhol znížiť výživné na obe deti po 90 eur.

3. Súd vo veci na pojednávaní vykonal dokazovanie jednak výsluchom navrhovateľky, odporcu a kolíznej opatrovníčky a jednak sa oboznámil s obsahom pripojených listinných dôkazov, a to: rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 10P/9/2017-91 z 18.05.2017, potvrdeniami o návšteve školy, rozhodnutiami o prijatí maloletého do školského klubu detí, zmluvou o nájme bytu a jeho dodatkami, potvrdeniami o výdavkoch na krúžky detí, potvrdením o zaplatení zubného ošetrovania, potvrdeniami o nákupe spotrebného tovaru, pracovnou zmluvou matky, čiastočnými výpismi z účtu matky, poisťkami pre maloletého T. a V., správou mesta Dunajská Streda (čl. 66), pracovnou zmluvou otca, zárobným výkazom otca (čl. 130, 137), životnými poisťkami pre maloletých (čl. 106, 107), čiastočným výpisom z účtu otca, faktúrami za rodinnú dovolenku, výpisom z LV č. XXXX v k. ú. W. Z., vyjadrením ÚPSVaR z 08.01.2018 (čl. 124), zárobným výkazom matky (čl. 131), vyjadrením referátu poradenskopsychologických služieb z 20.03.2018 (čl. 129), znaleckým posudkom č. 23/2019 (čl. 176), výpisom SMS komunikácií medzi rodičmi, ako aj s obsahom súdneho spisu Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 10P/9/2017. Následne sa ustálil nasledovný skutkový a právny stav veci:

4. Naposledy o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 10P/9/2018 z 18.05.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 11CoP/162/2017-125 z 08.11.2017, s právoplatnosťou čo do určenia výživného k 07.07.2017. V čase ostatného rozhodnutia mal otec čistý pravidelný mesačný príjem vo výške 1135,71 eur a matka cca 400 eur. Maloletý T. bol prijatý do prvého ročníka základnej školy s nástupom od 02.09.2017, mal šesť rokov. Maloletý V. navštevoval III. ročník základnej školy, obe deti boli zdravé, mali len bežné choroby. Obe deti chodili 2-3 krát do týždňa na športovo tanečný krúžok Rock and Roll, maloletý T. mal v škôlke krúžok anglického jazyka a pilates 1x týždenne. Pravidelné mesačné výdavky na maloletého T. spočívali v strave v škôlke 30 eur, životné poistenie 20 eur, tanec 25 eur, pilates a kurz ANJ 18 eur, a ostatné bežné výdavky. Výdavky na maloletého V. spočívali v strave v škole 30 eur, družina 9 eur, životné poistenie 22 eur, tanec 25 eur, cestovné náklady na súťaže 25 eur, a ostatné bežné výdavky. Po roku matka podala návrh na zvýšenie výživného a úpravu zmeny styku otca s deťmi, tvrdiac podstatnú zmenu okolností najmä na strane maloletých detí.

5. Toho času maloletý V. ukončil V. ročník základnej školy, je zdravý má len bežné choroby, jeho pravidelné mesačné výdavky spočívajú na školskú jedáleň 35 eur, poistenie 24 eur, tanečný klub 30 eur, oblečenie a obuv 25 eur, hygiena 20 eur, darčeky 8 eur, cestovné 25 eur, jednorázové výdavky 43 eur, náklady na bývanie 104 eur, výlety 25 eur, domáca strava 60 eur, športové oblečenie 15 eur, doprava

na súťaže 30 eur (spolu 454 eur). Okrem toho otec maloletého pravidelne prispieva na životné poistenie Adamovi sumou 20,60 eur mesačne s tým, že poisťná zmluva bola založená od 02.05.2010.

6. Matka na pojednávaní tvrdila, že V. sa zvýšila frekvencia rock&rollových súťaží, z jednej súťaže za 2 mesiace na 2 súťaže za mesiac a teda v tomto smere sa zvýšili výdavky o 40-50 eur (doprava + strava), ročné členské 13 eur, k tomu športové oblečenie a obuv cca 70 eur ročne. Navštevuje II. stupeň základnej školy, školská strava sa mierne zvýšila cca o 10 eur a cestovné o 30 eur. Pravidelne navštevuje očného lekára raz až 2krát do roka. V januári 2019 kúpila okuliare 30 eur a rám 80 eur. ZRPŠ 25 eur ročne, poistenie naďalej 24 eur mesačne, pribudli výlety - naposledy 50 eur + 20 eur vreckové. Ďalej dňa 29.03.2018 doplnila výdavky na registráciu na svetovú súťaž 25 eur, zdravotná prehliadka 25 eur, ďalej má avizované ďalšie výdavky na strojček, prvá prehliadka 30 eur a školské výlety.

7. Maloletý T. ukončil II. ročník základnej školy, je zdravý má len bežné choroby, jeho pravidelné mesačné výdavky spočívajú na školskú jedáleň 30 eur, družinu 9 eur, poistenie 23 eur, tanečný klub 30 eur, oblečenie a obuv 25 eur, hygiena 20 eur, darčeky 8 eur, cestovné 25 eur, jednorázové výdavky 43 eur, náklady na bývanie 104 eur, výlety 25 eur, domáca strava 60 eur, športové oblečenie 15 eur (spolu 417 eur). Okrem toho otec maloletého pravidelne prispieva na životné poistenie T. sumou 22,10 eur mesačne, s tým, že poisťná zmluva bola založená od 03.08.2011.

8. Matka na pojednávaní tvrdila, že u T. nastala zmena v nástupe na základnú školu, kde platí školskú stravu a družinu 40 eur mesačne, ZRPŠ 20 eur ročne, poistenie naďalej platí 23 eur mesačne, školský fond. Majú avizované výlety, doposiaľ boli zatiaľ v Bratislave. Čo sa týka rock&rolu je zapísaný už na súťaže na Slovensku, ročné členské 18 eur. Ďalej dňa 29.03.2018 doplnila, že u T. zistili imunologický defekt, bude musieť pravidelne užívať lieky.

9. Otec namietal niektoré výdavky na deti, najmä cestovné vo výške 50 eur na dieťa, tvrdiac, že deti nemusia chodiť taxíkom. Tiež zazlieval matke jej naliehanie na trénera, aby boli deti častejšie zapisované do súťaží. Tiež netušil, že matka založila deťom ten istý typ poisťky. On tieto poisťky platí od ich narodenia. Deťom takisto prispieva aj vreckovým aj bežnými nákupmi. Na ostatnom pojednávaní sa rodičia dohodli o nástupe detí na základnú školu na M. ulici, ktoré je bližšie k ich trvalému pobytu, a teda aj z tohto titulu je tvrdené cestovné matkou neadekvátne.

10. U matky maloletých detí sa zvýšil príjem zo 480 eur na 639 eur v čistom (čl. 131). Žije v partnerskom vzťahu s otcom dvoch detí, inú vyživovaciu povinnosť nemá.

11. Otec mal čistý priemerný mesačný príjem vo výške 1.375,68 eur (čl. 130); v čase ostatného rozhodovania o výživnom mal 1.135,71 eur. Na ostatnom pojednávaní uviedol, že z dôvodu pracovného zariadenia do Győru zo 4-zmeny na 3-zmenu sa mu znížil plat. Ročný výkaz t. č. nevie preukázať, ale doniesol so sebou výplatné pásky za jún a júl, pričom za jún mal čistý mesačný príjem 680 eur a v júli čistý mesačný príjem 1.000 eur. Vlastní rodinný dom v W. Z., kde býva jeho mama, ďalej z dedičského konania po otcovi je polovičným vlastníkom viničného domu s pozemkom. Žije v partnerskom vzťahu s matkou troch detí, inú vyživovaciu povinnosť nemá. Tiež je zrejmé zo zmluvy o obstaraní zájazdu ako aj z pripojenej faktúry, že otec maloletých detí organizuje a aj hradí spoločné rodinné dovolenky, a to v termíne od 13.07 - 22.07.2018 v sume 1.476 eur (pre 2 dospelých + 5 detí).

12. Čo sa týka majetkových pomerov na strane rodičov, dohodou o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov po ich rozvode sa dohodli, že nehnuteľnosť evidovaná na LV č. XXXX k. ú. W. Z. nadobudol otec maloletých detí, s tým, že prevzal všetky záväzky manželov a manželke vyplatil kompenzačnú sumu 8.500 eur. Okrem toho otec maloletých detí vlastní motocykel Z. r. 2006 a matka maloletých detí vlastní motorové vozidlo O. r. 2008 a záhradu vedenú na LV č. XXXX v k. ú. W. Z. o výmere 400 m², nadobudnutú kúpnu zmluvou v kúpnej cene 15.000 eur, s povolením vkladu 21.09.2018.

13. Zo správy ÚPSVaR z 20.03.2018 z referátu poradensko - psychologických služieb je zrejmé, že obaja rodičia prejavujú veľkú lásku voči svojim deťom. Ich odlišné postoje vo výchove detí a chýbajúca dôvera medzi nimi znemožnili porozvodovú komunikáciu a kooperáciu v kontexte rodičovského vzťahu.

14. Zo záverov znaleckého posudku č. 23/2019 je zrejmé, že vzťah maloletého T. k otcovi je prirodzený detský vzťah k rodičovi. Citový vzťah T. k matke predstavuje silnú emočnú väzbu dieťaťa k matke. Nie je ovplyvňovaný inými osobami. Vzťah maloletého V. k oboch rodičom je založený na silnej citovej väzbe, aktuálne je však poznačený zložitou porozvodovou situáciou rodičov, v ktorej sa dieťa nevie dobre zorientovať a ako introvertované dieťa s dobrou sebareflexiou si to uvedomuje. Poznačený je aj zníženou toleranciou matkinho partnera, čo si matka uvedomuje a prejavuje snahu pokúsiť sa v tomto smere o nápravu. Otec je autorita, ale hnevá sa na neho i na matku, že sa nevedia dohodnúť na forme starostlivosti o neho i o T.. S otcom sa o tejto téme viac rozpráva ako s matkou, uvedomuje si rivalizačný boj oboch rodičov, čo výrazne zaťažuje jeho adaptačný potenciál. Dieťa nechce ublížiť žiadnemu z rodičov, hovorí preto o princípe spravodlivosti. Obe deti majú silnú citovú väzbu na oboch rodičov, čoho prejavom je aj ich predstava striedavej osobnej starostlivosti ako formy „spravodlivého riešenia“, ktoré je viac forsírované zo strany otca. Pre psychiku detí nie je záťažou doslova ich ovplyvňovanie, ale konfliktný vzťah rodičov, ktorí sa nevedia dohodnúť ani na krúžkoch a záujmových aktivitách najmä maloletého V.. Uvedený konfliktný vzťah viac zaťažuje V.. Deti majú u oboch rodičov predpoklady na výchovu a starostlivosť. V prípade oboch rodičov sú však isté rizikové faktory, ktoré môžu byť zo psychologického hľadiska významné. V prípade matky je to okolnosť, že rieši svoju sebarealizáciu, svoju osobnú potrebu väčšej autonómie, samostatnosti v rozhodovaní, nezávislosti od usmerňovania zo strany otca detí. Uvedené sa spája so zodpovednosťou vo vzťahu k deťom, s potrebou brať ohľad na ne. V prípade otca je rizikovým faktorom okolnosť hnevu na matku, z dôvodu sklamania sa v nej, prežívania krivdy z jej postoja k nemu. Uvedené faktory podnecujú rivalizačný moment rodičov, čo výrazne zaťažuje psychiku detí. Ani u otca, ani u matky neboli zistené také nedostatky alebo povahové črty, ktoré by ich robili nespôsobilým na výchovu a starostlivosť o maloleté deti. Deti, najmä V. nahliada dostatočne kriticky na aktuálnu situáciu rodičov, ku ktorým má silnú citovú väzbu a od ktorých prirodzene očakáva, že mu zaisťujú bezpečné výchovné prostredie, cítia ich rivalizačné tendencie, ktoré ho rušia, cítia tlak najmä otca, čo sťažuje schopnosť reálne posúdiť, u ktorého z rodičov chce zostať. Obaja bratia považujú režim striedavej osobnej starostlivosti za spravodlivé riešenie, spravodlivý postoj k rodičom z ich strany. S aktuálnym partnerom matky deti, najmä V. nevychádzajú dobre. Prekážkou je kritika detí, devalvujúci postoj z jeho strany, snaha vychovávať ich, čo kriticky hodnotí najmä V.. Doteraz však s ním nežili v spoločnej domácnosti. So súčasťou partnerkou otca deti vychádzajú veľmi dobre. Tolerujú ju, ochotne sa v jej domácnosti zdržiavajú. Rivalizačné napätie medzi rodičmi je aktuálne výrazné, preto je ťažké zvoliť optimálny model starostlivosti o deti. Striedavá osobná starostlivosť by za takýchto okolností mohla spôsobovať problémy v kontexte vzájomnej informovanosti rodičov o školských záležitostiach, trávení voľného času, o voľbe krúžkov a pod., čo by nebolo v záujme detí. Rodičia nedokážu v tomto smere konštruktívne komunikovať. Vhodnejšou voľbou sa javí byť (nie bez výhrad) osobná starostlivosť matky so širším stykom s otcom, ktorý by sa realizoval každý druhý víkend od piatka do nedele. Vo všedných dňoch by sa deti stretávali s otcom jeden deň v prípade, že bude nasledovať stretnutie cez víkend. V ďalší týždeň, kedy by sa víkendové stretnutie nerealizovalo, styk s otcom by sa uskutočnil počas dvoch všedných dní.

15. Kolízna opatrovníčka navrhla ponechať maloleté deti v starostlivosti matky, otcovi určiť čo najširší styk a určiť výživné podľa majetkových pomerov povinného rodiča, ale aj odôvodnených výdavkov maloletých detí.

16. Podľa § 25 ods. 1 zák.č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len Zákona o rodine), rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvođe.

17. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvođe; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

18. Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

19. Podľa § 43 ods. 1 Zákona o rodine maloleté dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

20. Podľa Článku 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

21. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

22. Prijatím Dohovoru o právach dieťaťa sa jednotlivé štáty zaviazali, že ich činnosť bude v súlade s najlepším záujmom dieťaťa a ostatnými článkami Dohovoru. Deti na rozdiel od dospelých, nemajú možnosť za svoje práva bojovať, svoje práva uplatňovať a vyžadovať žiadnymi legitímnym spôsobom, preto deti potrebujú ochranu a špeciálnu starostlivosť.

23. Podľa ust. § 62 ods. 1 ZR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

24. Podľa ust. § 62 ods. 2 ZR, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

25. Podľa ust. § 62 ods. 3 ZR, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

26. Podľa ust. § 62 ods. 4 ZR, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

27. Podľa ust. § 62 ods. 5 ZR, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

28. Podľa ust. § 63 ods. 1 ZR, rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúci dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť doklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima.

29. Podľa ust. § 65 ods. 1 ZR, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

30. Podľa ust. § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

31. Podľa ust. § 75 ods. 2 ZR, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

32. Podľa ust. § 78 ods. 1 ZR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

33. Rodičovské práva a povinnosti majú rodičia vo vzťahu k maloletému dieťaťu a vznikajú priamo zo zákona narodením dieťaťa. Tieto majú v rovnakom rozsahu, pričom je irelevantné, či sú rodičia dieťaťa manželmi, alebo nie. Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, zastupovanie maloletého dieťaťa a správa majetku maloletého dieťaťa (§ 28 ods. 1 písm. a/, b/, c/ zák. č. 36/2005 Z. z. v platnom znení ďalej "Zákon o rodine"). Rodičovské práva a povinnosti majú teda obaja rodičia a pri ich výkone, sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa (§ 28 ods. 2 Zákona o rodine).

34. Striedavá osobná starostlivosť znamená, že dieťa žije striedavo s každým z rodičov v určitom pravidelnom časovom intervale. Hmotnoprávnymi podmienkami pre jej nariadenie kumulatívne je, že obidvaja rodičia sú spôsobilí dieťa vychovávať (čo je dané ich zdravotným stavom, fyzickým alebo psychickým, kvalitou ich výchovného pôsobenia, existujúcim dostatočným a vhodným prostredím v psychickým, kvalitou ich výchovného pôsobenia, existujúcim dostatočným a vhodným prostredím v domácnosti rodiča a podobne), že obidvaja rodičia majú o osobnú starostlivosť o dieťa záujem, že je to v záujme dieťaťa, pričom treba prihliadnuť najmä na citové väzby dieťaťa, jeho vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia, schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom, ako aj rešpektovanie práva dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a rešpektovanie práva dieťaťa na udržiavanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi a že takto budú lepšie zaistené potreby dieťaťa.

35. Z uvedeného teda vyplýva, že ani samotná skutočnosť, že obaja rodičia o striedavú, či osobnú starostlivosť o dieťa majú záujem a že sú vychádzajú z výsledkov vykonaného dokazovania z hľadiska fyzického a psychického, svojho zdravotného stavu a existujúceho vhodného prostredia obaja spôsobilí dieťa vychovávať, nevedie ešte k opodstatnenému záveru, že striedavá osobná starostlivosť je namieste, pokiaľ nie je preukázané aj splnenie ďalších zákonom stanovených podmienok kumulatívne právnou úpravou vyžadovaných a to, že takáto starostlivosť je v záujme dieťaťa a že prostredníctvom tejto formy osobnej starostlivosti, budú lepšie zaistené potreby dieťaťa. Súčasná právna úprava, plne rešpektuje ako prvoradé hľadisko záujem dieťaťa, preto je dôraz kladený pri rozhodovaní aj na uváženie dieťaťom vyjadreného názoru. čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, ktoré je dominantným ustanovením Dohovoru, reflektuje na skutočnosť, že aj dieťa samotné, je jedinečnou bytosťou, obdarenou neodhateľnými, nescudziteľnými, nepremičateľnými a nezrušiteľnými základnými právami a slobodami, teda bytosťou, ktorej by sa malo dostať pri jej vývine to najlepšie, aby uvedené atribúty nezostali len prázdnyimi slovami. Maloleté deti boli dostatočne vypočuté v prostredí súdnej znalkyne, pričom závery z týchto pohovorov boli podrobne zapísané v znaleckom posudku. Preto súd aj tieto názory a vyjadrenia si osvojil, pričom ich ďalší výsluch pred súdom už nenariadil. Súd má za to, že boli dostatočne vyťažené a navyše by boli zbytočne takýmto výsluchom pred súdom opäť psychicky zaťažované, čo by nebolo v ich prospech.

36. Súd vyhodnotil návrh podaný otcom za nedôvodný čo do zverenia maloletých detí do jeho starostlivosti, resp. zverenie maloletých detí do striedavej starostlivosti. Otec detí podal aj takýto protinávrh, ktorým okrem zníženia výživného, žiadal alternatívne zveriť maloleté deti jemu a matke určil výživné po 90 eur na každé z detí, resp. zmeniť zverenie detí na striedavú starostlivosť.

37. Po zhodnotení výsledkov dokazovania súd dospel k záveru, že návrh otca na zverenie maloletých detí do jeho osobnej starostlivosti nie je dôvodný, a ani návrh na striedavú starostlivosť. Rodičia sa totiž v otázke úpravy práv a povinností k deťom nedokážu dohodnúť. Vyhodnotiac vzájomné citové väzby, vek detí a stabilitu výchovného prostredia s prvoradým zreteľom na záujem maloleté deti, dospel k záveru o aktuálne nevhodnej striedavej starostlivosti o deti, resp. zmeny osobnej starostlivosti z matky na otca. Takáto forma starostlivosti, ktorá prebieha medzi otcom a matkou je doposiaľ súladná so záujmom maloletých detí, tak z hľadiska zabezpečenia stability budúceho výchovného prostredia a existujúcich sociálnych väzieb, ako aj faktorov rozhodujúcou mierou sa podieľajúcich na zdravom fyzickom a psychickom vývoji maloletých detí. Vychádzajúc najmä zo znaleckého posudku, striedavá osobná starostlivosť by za daných okolností mohla spôsobovať problémy v kontexte vzájomnej informovanosti rodičov o školských záležitostiach, trávení voľného času, o voľbe krúžkov a pod., čo by nebolo v záujme detí. Rodičia nedokážu v tomto smere konštruktívne komunikovať. Vhodnejšou voľbou sa javí byť (nie bez výhrad) osobná starostlivosť matky so širším stykom otca s maloletými deťmi.

38. Obe deti majú pozitívne citové väzby k oboj rodičom. Súd prihliadol aj na vek maloletých detí, 11 ročného V. a 8 ročného T.. S poukazom na ich vývinové potreby vo veku tínedžerov, na stabilitu výchovného prostredia, má súd za to, že ponechanie detí v osobnej starostlivosti matky je v najlepšom záujme maloletých detí. Prekážkou striedavej starostlivosti je dlhodobá nekomunikácia medzi rodičmi, vzájomné nerešpektovanie sa a nepochopenie jeden druhého. Súd však pripomína, že schopnosť rodičov navzájom komunikovať je len na ich postoji, ochote, vzájomnom rešpektovaní sa ako rodiča a spôsobilosti, o svojom dieťati a jeho potrebách a úspechoch hovoriť. Tanečný krúžok Adama sa javí byť nepochopený zo strany jeho otca. Možno jeho pochopenie a prejavenie skutočného záujmu o túžbe dieťaťa vnesie do tejto konfliktnéj situácie viacej svetla.

39. Súd však nespochybňuje spôsobilosť otca, ako druhého z rodičov vykonávať svoje rodičovské práva k dieťatu aj prostredníctvom striedavej, či jeho výlučnej osobnej starostlivosti o dieťa. Rovnako niet sporu o tom, že otec o striedavú, či svoju výlučnú osobnú starostlivosť má záujem a že vzájomné citové väzby medzi otcom a deťmi sú dobré a že otec, rovnako ako matka, je pre ďalší vývoj a smerovanie dieťaťa nepostrádateľný, preto je potrebné zabezpečiť jeho právo v rozsahu limitovanom rozchodom rodičov nastoleným skutkovým stavom, podieľať sa na výkone rodičovských práv. Dôvody, pre ktoré však nebolo možné v tomto smere otcovi vyhovieť, spočívajú v skutkových zisteniach, vedúcich k dôvodnému záveru o nesúlade s takto navrhovanou zmenou výchovného prostredia s prioritným a určujúcim hľadiskom pri akomkoľvek rozhodovaní o právach maloletého dieťaťa a to jeho záujmom.

40. Rozvrat vzťahov medzi rodičmi dieťaťa, strata vzájomných citových väzieb, ústiaca do oddeleného spoluzitia a z toho vyplývajúce existujúce vysoko konfliktné vzťahy predstavujú nepochybne závažný zásah do všetkých životných sfér dotknutých osôb a adaptácia na zmeny s tým súvisiace, či už oddelené bývanie, zmena miesta bydliska, príp. aj zamestnávateľa, či iného životného partnera, je často dlhotrvajúcou záťažou aj pre dospelého jedinca (do doby pokiaľ sa so zmenou životných okolností vyrovná), o to viac pre maloleté dieťa, ktoré ako tomu je aj v preskúmvanej veci, je takýmto negatívnym dôsledkom napriek svojmu veku a bez vlastnej vôle vystavené. Úlohu súdu je preto nastoliť stav, v čo najväčšej miere tieto negatívne vplyvy eliminujúci a to práve prostredníctvom stabilizácie jedného výchovného prostredia, na ktoré by sa dieťatu mala vytvoriť možnosť sa adaptovať, pričom aktuálne vychádzajúc z dokazovania za stabilnejšie prostredie možno považovať prostredie matky, pričom vzhľadom na vek detí je pre nich prioritný vzťah s rodičom, pred vzťahom s ďalšou rodinou.

41. Zásadnou prekážkou nie je vzdialenosť medzi aktuálnymi miestami bydliska rodičov dieťaťa, ale predovšetkým výrazne konfliktné prostredie vytvárané rodičmi detí pri ich akomkoľvek komunikačnom kontakte, existencia ktorého vyplynula z rozsiahleho dokazovania, čo je aj zásadným dôvodom, pre ktorý takýto spôsob starostlivosti o dieťa o.i. dôvodov, nedoporučuje ani kolízny opatrovník. Nemožno tiež opomenúť, že i keď vzťah detí k otcovi je na prirodzene dobrej úrovni, deti sa cítia pri matke pomerne bezpečne a isto, nachádzajú u nej dostatočné citové uspokojenie. Vzhľadom na ich vek, prežívajú vzťah s matkou viac emočne ako vzťah s otcom, čo je prirodzeným spôsobom pre vývinové obdobie, v ktorom sa deti nachádzajú. Uvedené vyplynulo aj zo znaleckého zistenia, keď pri znalkyňou zadávaných úlohách deťom - ich matka spočiatku nechala, aby si oni vybrali tému kresby, neskôr ich motivovala a ďalej podporovala v činnosti. Otec pri týchto aktivitách rovno navrhoval typ tvorby, možno aj z titulu, aby to už mali skôr za sebou. Avšak pri otcovi je väčší autoritársky vplyv na deti. Preto súd čo do návrhu zmeny zverenia maloletých detí rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto rozsudku.

42. Hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol vo veci opakovane rozhodnúť (či už schválením novej rodičovskej dohody alebo autoritatívnym rozhodnutím) je zmena pomerov. Súd však musí prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu pomerov, ktoré môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa zásadným spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku. Nestačí len úvaha súdu o tom, že je doterajšie výživné neprimerané. Pri rozhodovaní o zmene výživného treba porovnať okolnosti, dôležité pre určovanie výživného, tak v čase skoršieho, ako aj nového rozhodovania, a to na základe spoľahlivých a úplných výsledkov dokazovania. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívnymi okolnosťami na strane povinného, resp. okolnosťami na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov podľa odseku 3 § 78 Zákona o rodine. Na strane povinného môže byť takouto zmenou strata zamestnania (súd je povinný skúmať príčiny) dlhodobá práceneschopnosť, vznik novej vyživovacej povinnosti, zhoršenie majetkových pomerov a podobne. Na strane oprávneného sú takými

okolnosťami napr. nadobudnutie čiastočnej alebo úplnej schopnosti živiť sa sám, zmena potrieb - už školopovinných detí zväčša prechod na vyšší stupeň vzdelávania, zhoršený zdravotný stav a podobne. Ak má súd preukázané, že sa pomery účastníkov zmenili, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti.

43. Súd z výsledkov vykonaného dokazovania mal jednoznačne za preukázané, že naposledy bolo určené výživné na maloleté deti rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 10P/9/2017 - 91 zo dňa 18.05.2017, právoplatného 07.07.2017. V čase predchádzajúceho určenia výživného, mal maloletý V. 9 rokov, navštevoval 3.ročník základnej školy. Maloletý T. bol prijatý do prvého ročníka základnej školy s nástupom od 02.09.2017, mal šesť rokov. Obe deti boli zdravé, mali len bežné choroby. Obe deti chodili 2-3 krát do týždňa na športovo tanečný krúžok Rock and Roll, maloletý T. mal v škôlke krúžok anglického jazyka a pilates 1x týždenne. Pravidelné mesačné výdavky na maloletého T. spočívali v strave v škôlke 30 eur, životné poistenie 20 eur, tanec 25 eur, pilates a kurz ANJ 18 eur, a ostatné bežné výdavky. Výdavky na maloletého V. spočívali v strave v škole 30 eur, družina 9 eur, životné poistenie 22 eur, tanec 25 eur, cestovné náklady na súťaže 25 eur, a ostatné bežné výdavky. Ich otec mal čistý pravidelný mesačný príjem vo výške 1135,71 eur a matka cca 400 eur.

44. Toho času maloletý V. ukončil V. ročník základnej školy, teda je na II. stupni základnej školy, je zdravý má len bežné choroby, jeho pravidelné mesačné výdavky sú na školskú jedáleň 35 eur, poistenie 24 eur, tanečný klub 30 eur, oblečenie a obuv 25 eur, hygiena 20 eur, darčeky 8 eur, cestovné 25 eur, jednorazové výdavky 43 eur, náklady na bývanie 104 eur, výlety 25 eur, domáca strava 60 eur, športové oblečenie 15 eur, doprava na súťaže 30 eur (spolu 454 eur). Ďalej matka tvrdila (11.01.2019), že V. sa zvýšila frekvencia rock&rollových súťaží, z jednej súťaže za 2 mesiace na 2 súťaže za mesiac a teda v tomto smere sa zvýšili výdavky o 40-50 eur (doprava + strava), ročné členské 13 eur, k tomu športové oblečenie a obuv cca 70 eur ročne. Pravidelne navštevuje očného lekára raz až 2krát do roka. V januári 2019 kúpila okuliare 30 eur a rám 80 eur. ZRPŠ 25 eur ročne, pribudli výlety - naposledy 50 eur + 20 eur vreckové. Ďalej dňa 29.03.2018 doplnila výdavky na registrácia na svetovú súťaž 25 eur, zdravotná prehliadka 25 eur, ďalej má avizované ďalšie výdavky na strojček, prvá prehliadka 30 eur a školské výlety. V. pred znalkyňou 24.06.2019 uviedol, že skončil s tancom (čl. 189). Na ostatnom pojednávaní matka opäť tvrdila, že V. bude pokračovať v tanečnom krúžku. Okrem toho otec maloletého pravidelne prispieva na životné poistenie V. sumou 20,60 eur mesačne, s tým, že zmluva bola založená od 02.05.2010.

45. Maloletý T. ukončil 2.ročník základnej školy, je zdravý má len bežné choroby, jeho pravidelné mesačné výdavky sú na školskú jedáleň 30 eur, družinu 9 eur, poistenie 23 eur, tanečný klub 30 eur, oblečenie a obuv 25 eur, hygiena 20 eur, darčeky 8 eur, cestovné 25 eur, jednorazové výdavky 43 eur, náklady na bývanie 104 eur, výlety 25 eur, domáca strava 60 eur, športové oblečenie 15 eur (spolu 417 eur). V januári 2019 doplnila výdavky na ZRPŠ 20 eur ročne, rock&rolu ročné členské 18 eur. Ďalej dňa 29.03.2018 doplnila, že u T. zistili imunologický defekt, bude musieť pravidelne užívať lieky. Okrem toho otec maloletého pravidelne prispieva na životné poistenie T. sumou 22,10 eur mesačne, s tým, že zmluva bola založená od 03.08.2011. Obom deťom takisto prispieva aj vreckovým. Obe deti toho času budú navštevovať základnú školu na M., ktorá je bližšie k ich trvalému pobytu.

46. U matky maloletých detí sa zvýšil príjem o 150 eur. Žije v partnerskom vzťahu s otcom dvoch detí, inú vyživovaciu povinnosť nemá, vlastní staršie auto a v roku 2018 kúpila záhradu v hodnote 15.000 eur.

47. U otca sa spočiatku zvýšil čistý priemerný mesačný príjem o 250 eur, avšak v dôsledku jeho preradenia na inú zmenu sa mu znížil príjem na cca 1.000 eur, čo je porovnateľné s príjmom v čase ostatného určenia výšky výživného. Vlastní rodinný dom v W. Z., kde býva jeho mama, ďalej z dedičského konania po otcovi je polovičným vlastníkom viničného domu s pozemkom. Okrem toho otec maloletých detí vlastní motocykel Z. r. 2006. Žije v partnerskom vzťahu s matkou troch detí, inú vyživovaciu povinnosť nemá. Tiež je zrejme zo zmluvy o obstaraní zájazdu ako aj z pripojenej faktúry, že otec maloletých detí organizuje a aj hradí spoločné rodinné dovolenky, a to v termíne od 13.07 - 22.07.2018 v sume 1476 eur (pre 2 + 5 členov rodiny).

48. Čo sa týka majetkových pomerov na strane rodičov, dohodou o vypořádání bezpodielového spoluvlastníctva manželov po ich rozvode sa dohodli, že nehnuteľnosť evidovaná na LV č. XXXX k. ú. W. Z. nadobudol otec maloletých detí, s tým, že prevzal všetky záväzky manželov a manželke vyplatil kompenzačnú sumu 8.500 eur.

49. Na strane maloletých súd zmenu pomerov vidí z objektívnych dôvodov, prirodzeným fyzickým rastom (ošatenie, obuv, strava, hygiena), ako aj formovaním sa detí v ich záujmových činnostiach, najmä tanečnom športe, a tiež prechodom Adama na vyšší stupeň základného vzdelania. Nie však takej miere, akým sa snaží prezentovať matka. Od posledného určenia výživného ubudli dva roky. Tieto výdavky na strane detí sa nezvýšili diametrálnym spôsobom, pre ktoré by bolo nutné meniť - zvýšiť výživné.

50. Na strane matky súd zmenu pomerov vidí v pribudnutí majetku na jej strane, zakúpením záhrady v hodnote 15.000 eur, ako aj miernemu nárastu jej čistej mesačnej mzdy o 150 eur.

51. U otca maloletých detí súd zistil ku dňu rozhodnutiu skôr stagnáciu jeho príjmu, resp. mierneho poklesu. Otec maloletých detí sa snaží pravidelne kontaktovať s deťmi a prejavuje skutočný záujem o výchovu svojich detí ak inak než len platením výživného. Napr. platím im od narodenia poisťku, bráva ich na výlety, dovolenky, kupuje im potrebné veci spotrebného charakteru.

52. Preto súd uvážil, že návrh navrhovateľky nie je dôvodný, najmä z dôvodu že súd nezistil takú kvalifikovanú zmenu pomerov na žiadnej zo strán, ktoré by odôvodnilo zvýšenie výživného na maloleté deti. Súd a priori prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, v tomto prípade maloleté deti, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného - otca. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Za daného stavu, navrhovateľka sa prezentovala zvýšenými výdavkami na strane maloletých, tie však dokazovaním neboli zistené v takom rozsahu, ktoré by odôvodňovalo zvýšenie výživného. Najvyššia položka pritom spočívala v podiele na nájomnom, a to vo výške 104 eur na dieťa. Pritom si zaumienila kúpiť záhradu v hodnote 15.000 eur, v lete 2018. Takáto investícia však nezabezpečila vyšší štandard bývania, resp. neriešila zníženie nákladu na nájom. Mala skôr uvažovať o zabezpečení vlastného bývania, ktoré by bolo efektívnejšie pre rodinu. Takýmto výdavkom za danej situácie nie je vhodné zaťažovať povinného rodiča. Navrhovateľka teda nepreukázala, že skutočne došlo k takej podstatnej okolnosti, ktorá by odôvodňovala zvýšiť výživné. Navyše na strane otca v dôsledku reštrukturalizácie zamestnanectva v spoločnosti Volkswagen, v ktorej otec detí pracuje, mu príjem de facto klesá, a nie je postupne zvyšovaný, ako to bolo v prosperujúcom období hospodárstva v tejto spoločnosti. Aj z tohto dôvodu súd zistil síce mierne zníženie príjmu, avšak nie je to okolnosť ktorá by zas odôvodňovala zníženie výživného, tak ako to navrhoval otec maloletých detí.

53. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa, pričom existuje niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou, alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení, napr. bývania alebo stravovania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného, ako peňažného príspevku na uhrádzovanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení (bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a pod.) a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého rodiča, pretože platí prvoradá premisia, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Jednoznačne tak životnú úroveň dieťaťa pozitívne ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený rodič. Miera životnej úrovne je objektívne zistiteľná rôznymi dôkazmi. Môže ju preukázať napr. výška mesačných nákladov rodiča a to v súhrne ale aj jednotlivé položky. Smerodajnou môže byť výška tých položiek, ktoré nie sú pre život nevyhnutné a ktoré signalizujú prebytok finančných prostriedkov (účty na mobilný telefón, účty za internet, dovolenky, pohonné hmoty do auta, poisťky, sporenia a podobne). Signifikantnou môže byť tiež výška prevzatého hypotekárneho úveru, pretože nie je pravdepodobné, že peňažný ústav poskytne vyšší úver záujemcovi, ktorý dostatočne preukáže schopnosť splácať ho v určenej výške. Nezanedbateľnú výpovednú hodnotu má skutočnosť, na akom motorovom vozidle vodič jazdí, aké sú mesačné náklady na toto vozidlo (nájom, leasing, poisťky, servis a podobne). Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia.

54. Rozoberané kritériá na strane rodičov sa posudzujú vo vzájomnej súvislosti s odôvodnenými potrebami na strane oprávneného dieťaťa. Odôvodnenosť potrieb vyjadruje požiadavku, aby plnením vyživovacej povinnosti boli uspokojené všetky náklady vo vzťahu k dieťaťu, ktoré možno očakávať. Miera potrieb dieťaťa je rôzna. Závisí od veku, duševnej a fyzickej vyspelosti, schopností, zdravotného

stavu, záujmov, nadania, talentu, vzdelania, od formy prípravy na budúce povolanie. Súčasne závisí od schopností a možností rodičov. V prípade obmedzených predpokladov na strane rodičov sa preto môže pohybovať od bežných najzákladnejších potrieb nutných pre život až po plné uspokojenie všetkých odôvodnených potrieb dieťaťa. Je teda úmerná životnej úrovni rodičov.

55. Na dôvažok súd pripomína opomenutý fakt účastníkmi konania, a to, že „dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov“. Pričom ani jeden z rodičov sa súdu nejavil tak, že by sami, mali takú životnú úroveň, aby mohli zabezpečiť dieťa výživným v pôvodnej výške. Súd prihliadol tak na odôvodnené potreby oboch maloletých detí, tie sú v podobe výdavkov na školské zariadenie a ich športové aktivity. Samozrejme matka sa o ne osobne stará, zabezpečuje stravovanie, ošatenie, bývanie a pod. A vzhľadom na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča, na ktorého strane nedošlo k výraznej zmene pomerov, je správne, aby výživné v takejto výške ostalo zachované. Aj s ohľadom na skutočnosť, že aj otec prispieva do starostlivosti o deti, a to nie len platením výživného. Z vyššie uvedeného súd zastáva názor, že pri zachovaní výšky výživného, tieto budú i naďalej dostačujúce na zabezpečenie bežných pravidelných mesačných potrieb detí a ani navrhovateľka ale ani odporca nebudú trpieť existenčným problémom pri zachovaní výšky výživného.

56. Súd preto zastáva názor, že nebola splnená základná zákonná podmienka pre zmenu - zvýšenie ale ani zníženie výživného, a to podstatná zmena pomerov, na strane oprávnených a ani povinného rodiča. Pričom nejedná sa o reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia a súd v súčasnosti ani neposudzoval, či predtým v súdnom rozhodnutí stanovené výživné bolo alebo nebolo primerané k pomerom účastníkov. V danom prípade súd hodnotil už iba okolnosť, či nastala taká podstatná zmena pomerov na strane niektorého z nich, ktorá by zmenu výživného odôvodňovala a táto podmienka v danom prípade splnená nebola, preto súd rozhodol tak, ako je uvedené v II. výrokovej časti rozsudku.

57. Súd v konaní skúmal, aká úprava styku by najlepšie zodpovedala záujmu maloletých detí. Napokon rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku III. rozsudku, keď mal za to, že takáto úprava bude v najlepšom záujme detí. V podstate v priebehu konania sa toto ustálilo a na ostatnom pojednávaní sami rodičia danú úpravu navrhli.

58. Pri rozhodovaní súdu je potrebné otázku styku, jeho časové vymedzenie a miesto stretávania posudzovať veľmi starostlivo, rozhodujúcim je najmä posúdenie tak okolností na strane dieťaťa, ako aj okolností na strane rodičov. Rodičia majú rovnaké rodičovské práva a povinnosti a obaja sú zodpovední za všestranný rozvoj dieťaťa. Každý z rodičov má celé rodičovské práva a povinnosti. Obidvaja rodičia ich nemusia vykonávať spolu, ale vo vzájomnom porozumení. Pri výkone rodičovských práv sú obidvaja rodičia rovnoprávni. Nezáleží na tom, či sú manželia, ani na tom, či ide o dieťa narodené v manželstve alebo mimomanželstva. Na to, aby rodič mohol realizovať svoje rodičovské práva v prípade, že dieťa nebolo zverené do jeho výchovy je potrebné, aby mal upravený styk s dieťaťom. Zmyslom úpravy styku otca s dieťaťom je dosiahnuť odstránenie doterajšieho stavu medzi otcom a dieťaťom bez nepriaznivého pôsobenia na psychiku a citovú stránku dieťaťa, súčasne so zreteľom na konkrétne pomery. Preto súd pri úprave styku rodiča s dieťaťom predovšetkým skúma, či je styk maloletého dieťaťa v prospech dieťaťa a je povinný veľmi starostlivo zvážiť, aká úprava tohto styku (časové vymedzenie, určenie prostredia a pod.) zodpovedá v konkrétnom prípade najlepšie niektorej skutočnosti, týkajúcej sa maloletého dieťaťa a niektorej skutočnosti týkajúcej sa rodičov. Predovšetkým súd musí zvážiť vek a zdravotný stav dieťaťa, jeho citový vzťah k rodičovi, ktorý ho nemá vo výchove a k prostrediu, v ktorom tento rodič žije, obvyklý denný režim dieťaťa. Medzi ďalšie skutočnosti, ktoré súd skúma patria osobné a rodinné pomery rodičov, vzájomný vzťah rodičov a ich časové a hospodárke možnosti (so zreteľom na pracovnú dobu, čerpanie dovolenky, dopravné spojenie a pod.). Hodnotenie týchto všetkých skutočností predovšetkým v zhode so záujmom maloletého dieťaťa vedú potom k najvhodnejšej úprave styku rodiča s dieťaťom

59. Zákon o rodine ukladá súdu povinnosť prihliadať aj na názor maloletého dieťaťa, ktorému musí byť venovaná náležitá pozornosť, zodpovedajúca veku a rozumovej vyspelosti dieťaťa. Navyiac je potrebné zdôrazniť, že vzájomná komunikácia rodičov je nedostatočná, obom rodičom súd odporúča navštevovať poradensko-psychologické služby, najmä s ohľadom na najlepší záujem detí a zvládnutia komunikačných techník navzájom. Totiž dieťa je veľmi vnímavé, a pokiaľ pretrvávajú nezhody, nervozita pred odovzdaním dieťaťa druhému rodičovi, dieťaťa samozrejme na to bude prirodzene reagovať.

60. Súd zdôrazňuje rodičom potrebu vzájomného informovania o všetkých dôležitých veciach, týkajúcich sa maloletého dieťaťa najmä ich zdravia, stravovacích návykov, režimu dňa a iných aktivít. To, že ten druhý rodič bude mať dostatočné informácie, jednak sa zlepší aj samotná príprava tak pri odovzdaní dieťaťa, ako aj pri prevzatí dieťaťa a samozrejme pokiaľ bude vidieť dieťa funkčnú komunikáciu (bez ignorácií, urážok, prevracania očí, frflania a pod.) aj dieťaťu sa uľahčí prechod zmeny do domácnosti druhého rodiča.

61. Pravidelný styk otca s maloletými je nevyhnutný, vzhľadom na potrebu výchovného vzoru otca pre ďalší vývin dieťaťa v rovnakom rozsahu, ako vzoru matky. Len tak možno predpokladať postupné obnovenie a ozdravenie vzájomného vzťahu. Je na rodičoch, aby obnovili vzájomnú komunikáciu, aby sa v budúcnosti zabránilo konfliktným situáciám. Model otca pri výchove maloletého dieťaťa je nenahraditeľný a aj prospešný, otec má právo podieľať sa plnohodnotne na výchove maloletých detí, hoci už rodičia spolu nežijú.

62. Súd musí vo všetkých prípadoch rozhodovania o výkone rodičovských práv a povinností, rešpektovať právo dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy musí prihliadať na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby (k rodičom, príbuzným, priateľom, prostrediu a pod.) a vývinové potreby (vek, školské, zdravotné, záujmové potreby a pod.), stabilitu budúceho výchovného prostredia (životné, ako aj bytové pomery rodičov, ich hmotné zabezpečenie, povahové vlastnosti a osobnostné predpoklady rodičov na zabezpečenie starostlivosti dieťaťa a pod.). V praxi súdov sa pri rozhodovaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, a teda aj o úprave styku, vychádza najmä z návrhov a vyjadrení rodičov, ako aj kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa a tretích osôb, z ktorých správ o predpokladoch na výchovu dieťaťa a o vhodnosti výchovného prostredia čerpajú súdy podklad pre svoje rozhodnutie alebo rozhodnutie o schválení dohody rodičov. Nie je vylúčené ani znalecké dokazovanie, napríklad znalcom z odboru klinickej psychológie detí, ktoré by však malo byť výnimočné a len krajnou možnosťou, keďže vo väčšine prípadov negatívne vplýva na maloleté dieťa. Záujem dieťaťa treba chápať čo najextenzívnejšie, keď v jeho záujme je predovšetkým to, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované jeho práva, uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

63. V budúcnosti nie je vylúčené, že v prípade osvedčenia tohto modelu bude možné styk otca s maloletými deťmi upraviť - rozšíriť, resp. ak rodičia budú schopní spolupracovať a najmä zlepšovať sa v komunikácii, k ďalšej úprave styku už súdne rozhodnutie potrebovať nebudú.

64. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ustanovením § 52 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej ako „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

Poučenie:

Proti rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, v troch vyhotoveniach. Odvolanie môže podať účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolať proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolať možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia. Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zákona č. 233/1995 Z. z. v platnom znení) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z. z. v platnom znení). Podľa štvrtej časti Civilného mimosporového poriadku sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.

Podľa § 44 Civilného mimosporového poriadku, rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením.